

JC/GL 2024 88

20 ноември 2024 г.

Съвместни насоки

относно системата, установена от европейските надзорни органи за обмен на информация, имаща отношение към оценката от компетентните органи на надеждността и пригодността на притежателите на квалифицирани дялови участия, директорите и лицата, заемащи ключови позиции във финансовите институции и участниците на финансовите пазари

Съвместни насоки относно системата, установена от европейските надзорни органи за обмен на информация, имаща отношение към оценката от компетентните органи на надеждността и пригодността на притежателите на квалифицирани дялови участия, директорите и лицата, заемащи ключови позиции във финансовите институции и участниците на финансовите пазари

Статут на настоящите насоки

Настоящият документ съдържа съвместни насоки, които се издават съгласно член 16 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), от Регламент (ЕС) № 1094/2010 за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване) и от Регламент (ЕС) № 1095/2010 за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари) (наричани заедно „учредителните регламенти“).

Приемането на насоките се извършва в съответствие с член 56, втора алинея от учредителните регламенти.

В съответствие с член 16, параграф 3 от учредителните регламенти компетентните органи полагат всички усилия за спазване на насоките.

Целта на съвместните насоки е да се установят последователни, ефикасни и ефективни надзорни практики в рамките на Европейската система за финансов надзор (ЕСФН) и да се гарантира общото, еднакво и последователно прилагане на правото на Съюза по отношение на използването на създадената от ЕНО система за обмен от компетентните органи на информация, свързана с оценката на надеждността и пригодността на притежателите на квалифицирани дялови участия, директорите и лицата, заемащи ключови позиции във

финансовите институции и участниците на финансовите пазари, в съответствие с правните актове, посочени в член 1, параграф 2 от учредителните регламенти.

Компетентните органи, за които се прилагат съвместните насоки, следва да ги спазват, чрез включването им в надзорните си практики или в регулаторната си рамка по целесъобразност (напр. чрез изменение на тяхната правна рамка или надзорните процеси).

Изисквания за докладване

Очакваната дата на прилагане на настоящите съвместни насоки е денят на публикуването на преводите на всички официални езици на ЕС на 17.02.2025. Освен това от компетентните органи се очаква да спазват части от съвместните насоки на по-късен етап (моментът е различен, когато разпоредбите се отнасят до юридически или физически лица), като вземат предвид времето, необходимо за въвеждане на данни за минали периоди в информационната система на ЕНО, преди да използват информационната система на ЕНО.

В съответствие с член 16, параграф 3 от учредителните регламенти компетентните органи трябва да уведомят съответния ЕНО дали спазват или възнамеряват да спазват съвместните насоки, или в противен случай да посочат причините за неспазването им, до 22.04.2025. При липса на уведомление в този срок съответният ЕНО ще счита, че компетентните органи не спазват насоките. Уведомленията следва да се изпратят на compliance@eba.europa.eu, compliance@eiopa.europa.eu и compliance.fpsguidelines@esma.europa.eu, като се посочи референтен номер „JC/GL/2024 88“. На уебсайтовете на ЕНО е публикуван образец за уведомленията. Уведомленията трябва да се подават от лица с подходящите правомощия за докладване за спазването от името на техните компетентни органи.

Уведомленията се публикуват на уебсайтовете на ЕНО в съответствие с членове 16, параграф 3 от учредителните регламенти.

Съвместните насоки ще се прилагат по време на процедурата за спазване или обяснение, тъй като вече са били предмет на обширни консултации с компетентните органи. Освен това бяха проведени две обществени консултации, които приключиха съответно на 2 май 2023 г. и на 15 януари 2024 г. ЕНО поддържаха връзка и с Европейския надзорен орган по защита на данните, чието неофициално становище беше взето под внимание. Настоящите съвместни насоки са необходими за прилагането на член 31а от регламентите за ЕНО и са адресирани само до компетентните органи.

Дял I — Предмет, обхват и определения

Предмет

1. С настоящите насоки се разяснява използването на информационната система на ЕНО от компетентните органи и обменът на информация, свързана с оценката на надеждността и пригодността на притежателите на квалифицирани дялови участия, директорите и лицата, заемащи ключови позиции, в съответствие с правните актове, посочени в член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1093/2010, член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1094/2010 и член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1095/2010, въз основа на член 31а от него.

Адресати

2. Настоящите насоки са предназначени за компетентните органи, посочени в член 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 и Регламент (ЕС) № 1094/2010 и в член 4, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Определения

3. Термините, използвани и определени в правните актове, посочени в член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1093/2010, член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1094/2010 и член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1095/2010 въз основа на член 31а от учредителните регламенти, имат същото значение в настоящите насоки.

Запитан орган	означава компетентен орган, който получава искане за информация.
Запитващ орган	означава компетентен орган, подаващ искане за информация.
Информационна система на ЕНО	означава цифрова платформа, създадена съвместно от ЕБО, EIOPA и ESMA в съответствие с член 31а от Регламент (ЕС) № 1093/2010, Регламент (ЕС) № 1094/2010 и Регламент (ЕС) № 1095/2010.
Искане за информация	означава искане за информация, свързана с оценката на надеждността и пригодността на притежател на квалифицирано(и) дялово(и) участие(я), директор или лице, заемащо ключова позиция във финансова институция и участник на финансовия пазар в съответствие със секторните разпоредби на Съюза, подадено чрез

информационната система на ЕНО от оценяващ орган в съответствие с настоящите насоки.

Компетентни органи

означава органите, определени в член 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 и Регламент (ЕС) № 1094/2010 и в член 4, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Лице, представляващо интерес

означава физическо или юридическо лице, което е оценено или предстои да бъде оценено по отношение на надеждността и пригодността си като притежател на квалифицирано дялово участие, директор или лице, заемащо ключова позиция във финансови институции и участници на финансовите пазари в съответствие със секторните разпоредби на Съюза.

Оттегляне на заявление

означава оттегляне от страна на заявителя на всяко изрично или мълчаливо заявление или уведомление за извършване на оценка, преди компетентният орган да вземе решение.

Оценка

означава окончателно решение на компетентен орган относно пригодността на дадено лице, представляващо интерес, в съответствие със секторните разпоредби на Съюза, което би било или одобрение, включително мълчаливо одобрение, или отказ, включително мълчалив отказ, включително към момента на издаване на разрешението.

Правила за функциониране на информационната система на ЕНО

означава набор от правила, спецификации, договорености, процеси и процедури за използване на информационната система на ЕНО от компетентните органи, включително, но не само, технически спецификации, езикови договорености, права на достъп и тяхното управление.

Секторни разпоредби на Съюза	означава разпоредбите на правните актове, посочени в член 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1093/2010, Регламент (ЕС) № 1094/2010 и Регламент (ЕС) № 1095/2010 относно обмена на информация, която е от значение за оценката на надеждността и пригодността на лицата, представляващи интерес.
------------------------------	--

Финансова институция и участник на финансовия пазар	означава финансова институция, посочена в член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 и Регламент (ЕС) № 1094/2010, и участник на финансовите пазари, посочен в член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.
---	--

Дял II — Използване на информационната система на ЕНО

Използване на информационната система на ЕНО

4. За целите на оценките на надеждността и пригодността на лицата, представляващи интерес, в съответствие със секторните разпоредби на Съюза, компетентните органи следва да използват информационната система на ЕНО, като по този начин подават, търсят и изискват информация, свързана с оценката на надеждността и пригодността в съответствие с настоящите насоки.

Въвеждане на данни в информационната система на ЕНО

5. Компетентните органи, които извършват оценка на надеждността и пригодността на лице, представляващо интерес, следва да включат данните, посочени в параграф 7 от настоящите насоки, в информационната система на ЕНО в срок от две седмици след получаване на уведомление или заявление за оценка на надеждността и пригодността (дата на въвеждане).
6. Когато има допълнителна или нова оценка на вече оценено лице, представляващо интерес, следва да се създаде нов запис в информационната система на ЕНО.
7. Данните, които трябва да се предоставят на информационната система на ЕНО, следва да включват по отношение на лицето, представляващо интерес:

7.1. физическо лице:

- а. собствено(и) име(на);-
- б. фамилно име;

- в. дата на раждане;
- г. място на раждане;
- д. ако са налични, други имена (включително, ако има такова, рождено име), използвани от лицето (имена по АКА);

7.2. юридическо лице:

- а. юридическото наименование на юридическото лице или субекта (включително съкращение на правната форма);
- б. наименованието на юридическото лице по АКА;
- в. идентификационен код на правния субект (ИКПС);
- г. когато ИКПС не е наличен, регистрационният номер, например от централен регистър, търговски регистър, регистър на дружествата или подобен публичен регистър; и
- д. държава на регистрация (седалище);

а по отношение на оценяващия компетентен орган:

7.3. за физическо и юридическо лице:

- а. данни, както е посочено по-долу:
 - i. за данни, добавени след създаването на информационната система на ЕНО: датата на въвеждане съгласно точка 5;
 - ii. за исторически данни, добавени в информационната система на ЕНО: съответната дата, с която разполага компетентният орган (напр. дата на заявлението или уведомлението, решението, влизането в сила и т.н.);
- б. правния акт, посочен в член 1, параграф 2 от учредителните регламенти, съгласно който е извършена оценката; и
- в. когато има такъв, референтния номер на запис, съхраняван от компетентния орган.

- 8. Информацията, въведена в информационната система на ЕНО съгласно точка 7, ще се съхранява в информационната система на ЕНО за максимален срок от 15 години от датата на въвеждане от компетентния орган и след това автоматично се заличава от информационната система на ЕНО. Компетентните органи могат да прилагат по-кратки срокове на съхранение. Когато са приложени по-кратки срокове на съхранение в съответствие с приложимото право на Съюза или национално право, компетентният орган

следва съответно да заличи данните от информационната система на ЕНО след изтичането на тези срокове. В допълнение към изтичането на срока на съхранение информацията може също така да бъде заличена от компетентните органи при получаване на уведомление, че лицето, представляващо интерес, е починало. Горепосоченото не засяга правото на достъп, коригиране или изтриване от страна на съответните субекти на данни, както е предвидено в членове 17, 18 и 19 от Регламент (ЕС) 2018/1725 относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза.

9. Компетентните органи следва да определят звена за контакт за получаване и отговаряне на искания и да предоставят тази информация в информационната система на ЕНО. Данните на звеното за контакт следва да включват функционалния електронен адрес, използван в процеса на оценка за надеждност и пригодност, телефонен номер на звеното/отдела, занимаващ се с оценките за надеждност и пригодност (по избор), а за съответните служители — посоченото име/фамилно име, длъжност, професионален електронен адрес и телефонен номер.
10. Компетентните органи следва да актуализират списъците на звената за контакт, включително функционалните адреси на електронна поща, и да ги преразглеждат най-малко веднъж годишно.

Търсене на данни в информационната система на ЕНО

11. Преди компетентният орган да направи оценка на надеждността и пригодността на дадено лице, представляващо интерес, в съответствие със секторните разпоредби на Съюза, компетентният орган следва да провери в информационната система на ЕНО дали има друг компетентен орган, който разполага с информация за това лице, представляващо интерес.

Дял III — Обмен на информация и сътрудничество между компетентните органи, използващи информационната система на ЕНО

Изпращане на искания за информация

12. Когато търсенето в информационната система на ЕНО показва, че съответната информация за целите на оценката е налична, компетентният орган следва, преди да извърши оценката, да подаде искане за информация чрез информационната система на ЕНО до определените в съответствие с точка 11 компетентни органи, които притежават съответната информация за лицето, представляващо интерес.
13. Запитващият орган следва да посочи причината за искането, исканата информация и секторните разпоредби на Съюза, въз основа на които се извършва оценката.

14. Запитващият орган следва да предостави на запитания орган всички документи или подкрепящи материали, които счита за необходими в подкрепа на искането, като използва двустранни средства за комуникация извън информационната система на ЕНО. Компетентните органи може да улеснят обмена на информация чрез споразумения за сътрудничество¹.

Обработване и отговор на искания за информация

15. Действителният обмен на основната информация, която е от значение за оценката на надеждността и пригодността на дадено лице, представляващо интерес, ще се извършва двустранно между запитващия и запитания орган извън информационната система на ЕНО.
16. В съответствие с принципа на лоялно сътрудничество, установен в член 4, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) и отразен в член 2, параграф 4 от учредителните регламенти, и като вземе предвид секторните разпоредби на Съюза и всички други приложими правни актове, свързани със секторните разпоредби, запитаният орган следва да отговори на искането в срок от две седмици от получаването на искането и да предостави информация или да обясни защо информацията може да бъде предоставена едва на по-късна дата и да посочи тази дата. В случай на негативна оценка или оттегляне на заявлението за оценка следва да бъде предоставена и налична информация относно причините за негативната оценка или оттеглянето.
17. Запитаният орган не следва да предоставя исканата информация, когато изискванията за поверителност или за защита на личните данни, установени в секторните разпоредби на Съюза или в други приложими правни разпоредби, не му позволяват да направи това или когато запитаният орган не може да предостави исканата информация по обективни причини.
18. Когато обменът на информация е невъзможен в съответствие с точка 17, запитаният орган следва да уведоми за това запитващия орган възможно най-скоро, но не по-късно от две седмици от получаването на искането, и да обясни причините за това. Ако е частично невъможно да се предостави цялата поискана информация, запитаният орган следва да предостави на запитващия орган частта от информацията, чието предоставяне е разрешено, и да обясни причините за отказ на други части от информацията.
19. Запитаният орган може да поиска разяснения от запитващия орган относно полученото искане. Запитващият орган следва да отговори на всички такива искания за разяснения без неоправдано забавяне. Ако се искат разяснения, срокът съгласно точки 16 и 18 следва да започне, след като разясненията бъдат предоставени от запитващия орган.

¹ Напр. Многостраничен меморандум за разбирателство на ЕОЦКП относно споразумения за сътрудничество и обмен на информация

Поверителност

20. Компетентните органи следва да третират цялата информация, получена в съответствие с настоящите насоки, като поверителна и да я обработват в съответствие с изискванията за професионална тайна и защита на личните данни, установени в законодателството на Съюза и приложимото национално право.

Дял IV — Заключение разпоредби и въвеждане

21. Настоящите насоки се прилагат от 17.02.2025 с изключение на:

- а. точки 4, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 и 19, които ще се прилагат от 15 май 2025 г. за оценките на физически лица, и от 30 април 2026 г. за оценките на юридически лица;
- б. точка 7.2, букви а) — д), която ще се прилага от 30 януари 2026 г.

22. До 15 май 2025 г. компетентните органи следва да включат в информационната система на ЕНО наличните исторически данни за физическите лица за последните пет години, изчислени от датата на прилагане на настоящите насоки.

23. Когато не са налични конкретни данни за физическото лице, например дата или място на раждане, посочени в точка 7.1, запитващият и запитаният орган следва да гарантират по друг начин, че информацията, която следва да бъде предоставена, е от значение за оценката на лицето, представляващо интерес.

24. До 30 април 2026 г. компетентните органи следва да включат в информационната система на ЕНО наличните исторически данни за юридическите лица за последните две години, считано от 30 януари 2026 г. При липса на ИКПС за юридически лица в информационната система на ЕНО следва да се въведат други регистрационни номера (например от централен регистър, търговски регистър, регистър на дружествата или подобен публичен регистър) и в допълнение държавата на регистрация.